

Αρχαία Ελληνικά Γενικής Παιδείας

Εργασία Α' Τετραμήνου

**Μία μέρα από τη ζωή ενός αρχαίου
Αθηναίου και ενός αρχαίου Σπαρτιάτη.**

**ΑΡΧΑΙΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΘΟΥΚΥΔΙΔΗ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ**

Βαλκανά Ιωάννα, Δημάκης Γιώργος

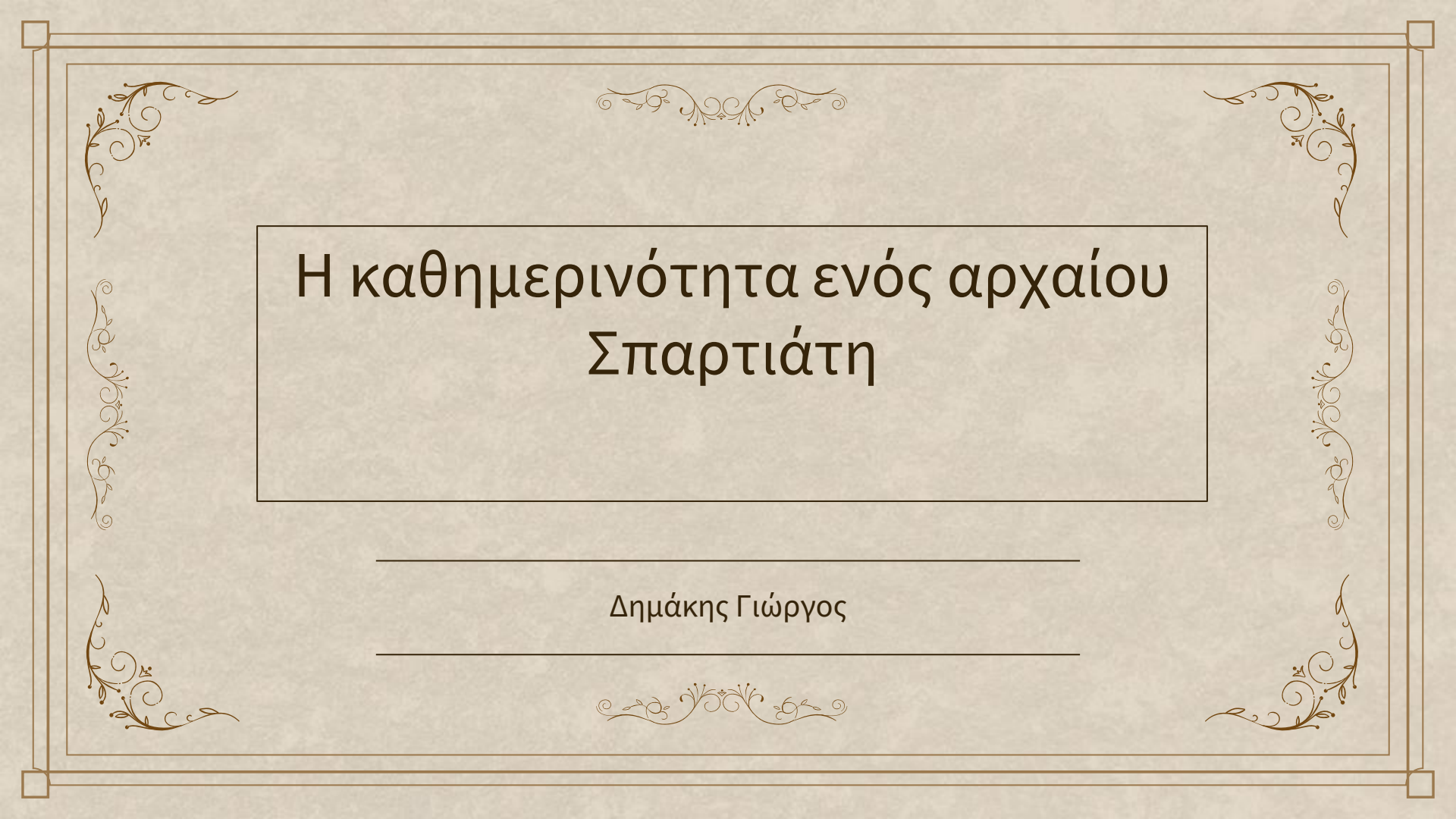
Εισαγωγή στον *Επιτάφιο*

Στον *Επιτάφιο* λόγο του ο Περικλής ακολουθεί το τυπικό διάγραμμα ενός επιταφίου, αναφέρεται όμως με συντομία στην εξύμνηση των νεκρών και το εγκώμιο των προγόνων.

Σκοπός του είναι να δώσει έμφαση στη συνεισφορά των συγχρόνων, προκειμένου να τονώσει το φρόνημα των Αθηναίων σε μια τόσο κρίσιμη περίοδο (Πελοποννησιακός Πόλεμος).

Για να το πετύχει αυτό τονίζει 3 σημεία. Την *ἐπιτήδευσιν*, δηλαδή τις αρχές, τις αξίες και τα ιδανικά των Αθηναίων, την *πολιτείαν* ή αλλιώς το πολίτευμα και τους *τρόπους*, δηλαδή τους τρόπους συμπεριφοράς τους στην ιδιωτική ζωή και στις διαπροσωπικές σχέσεις.

Τα στοιχεία αυτά στη συνέχεια αντιπαραθέτει, άμεσα ή έμμεσα, με τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά άλλων πόλεων-κρατών και ιδιαίτερα με αυτά της Σπάρτης. Ως αποτέλεσμα, διατηρούνται πληροφορίες για τον τρόπο ζωής των Αθηναίων καθώς και των Σπαρτιατών.

A decorative border with floral motifs in the corners and center, surrounding the text.

Η καθημερινότητα ενός αρχαίου Σπαρτιάτη

Δημάκης Γιώργος

Η αρχαία Σπάρτη

Η αρχαία Σπάρτη ιδρύθηκε κατά τον 9ο αιώνα π.Χ. στη Λακωνία, μία επαρχία της αρχαίας Πελοποννήσου στην Ελλάδα. Ήταν γνωστή για το πολιτικό και στρατιωτικό της σύστημα, το οποίο ονομάζεται λακωνική ή σπαρτιατική παιδεία. Η κυβέρνησή της, η Γερουσία, αποτελούνταν από δύο βασικούς βραχίονες: τους Γέροντες και τους Εφόρους. Το σύστημα ήταν επικεντρωμένο στον στρατό και την εκπαίδευση των Σπαρτιατών νέων.

Εκπαίδευση στην αρχαία Σπάρτη

Η καθημερινότητα ενός Σπαρτιάτη στην αρχαία Ελλάδα ήταν έντονα επηρεασμένη από τον στρατιωτικό πολιτισμό και τις ιδιαίτερες κοινωνικές δομές της Σπάρτης.

Η εκπαίδευση ξεκινούσε από νεαρή ηλικία, συγκεκριμένα από την ηλικία του ενός έτους. Τα παιδιά μάθαιναν να πειθαρχούν, μέσω των τροφών που τα πρόσεχαν, να μην φοβούνται το σκοτάδι, να μην κλαίνε και να μην τρώνε πολύ. Στην ηλικία των έξι ετών τα αγόρια έφευγαν από την οικογένεια τους ώστε να συνεχιστεί η σκληρή εκπαίδευση τους, που ονομαζόταν *αγωγή* και να μάθουν να πειθαρχούν και να υπακούν.

Εκπαίδευση στην αρχαία Σπάρτη

Στην ηλικία των δώδεκα ετών τα παιδιά μεταφέρονταν σε στρατώνες με ελάχιστο φαγητό, αφού οι αρχαίοι Σπαρτιάτες θεωρούσαν πως για να επιβιώσουν θα πρέπει να κλέψουν και τρόφιμα.

Στη συνέχεια, έμεναν μόνο τους στη φύση, αντιμετωπίζοντας οποιονδήποτε κίνδυνο μπορούσε να τους εμφανιστεί. (κεφάλαιο 39: «καὶ ἐν ταῖς παιδείαις οἱ μὲν ἐπιπόνῳ ἀσκήσει εὐθύς νέοι ὄντες τὸ ἀνδρεῖον μετέρχονται»)

Αρχαίος Σπαρτιάτης και επάγγελμα

Η αρχαία Σπάρτη ήταν μία από τις ισχυρότερες πόλεις-κράτη της αρχαίας Ελλάδας και η κοινωνική της δομή επηρέαζε σημαντικά τα επαγγέλματα που υπήρχαν στην πόλη. Στη Σπάρτη, η ζωή και τα επαγγέλματα συνδέονταν στενά με τη στρατιωτική και κοινωνική οργάνωση.

Το κυρίαρχο επάγγελμα ήταν αυτό του στρατιώτη. Οι Σπαρτιάτες άνδρες υποβάλλονταν σε σκληρή στρατιωτική εκπαίδευση από νεαρή ηλικία και η σπαρτιατική φάλαγγα ήταν ένα από τα πιο φοβερά στρατιωτικά σχήματα της αρχαίας εποχής. Ο στρατιώτης ήταν πολίτης-πολεμιστής και η προσήλωσή του στον στρατό αποτέλεσε τον πυρήνα της Σπαρτιατικής κοινωνίας.

Αρχαίος Σπαρτιάτης και επάγγελμα

Πέραν του στρατιώτη, οι γεωργοί αποτελούσαν σημαντική κοινωνική ομάδα. Η γεωργία ήταν απαραίτητη για την επιβίωση της πόλης και οι γεωργοί παρήγαγαν τρόφιμα για την κοινότητα. Ενώ άλλες πόλεις είχαν ελεύθερους εργάτες, η Σπάρτη είχε τους εἰλωτες, καταδικασμένους σε καταναγκαστική εργασία για να εξασφαλίσουν τη γεωργική παραγωγή.

Οι Εἰλωτες αποτελούσαν έναν άλλο σημαντικό τμήμα της κοινωνίας, εργαζόμενοι στη γη, στα εργαστήρια και ως οικιακοί υπηρέτες. Αν και δεν απολάμβαναν τα πολιτικά δικαιώματα των Σπαρτιατών, αποτελούσαν σημαντική οικονομική δύναμη.

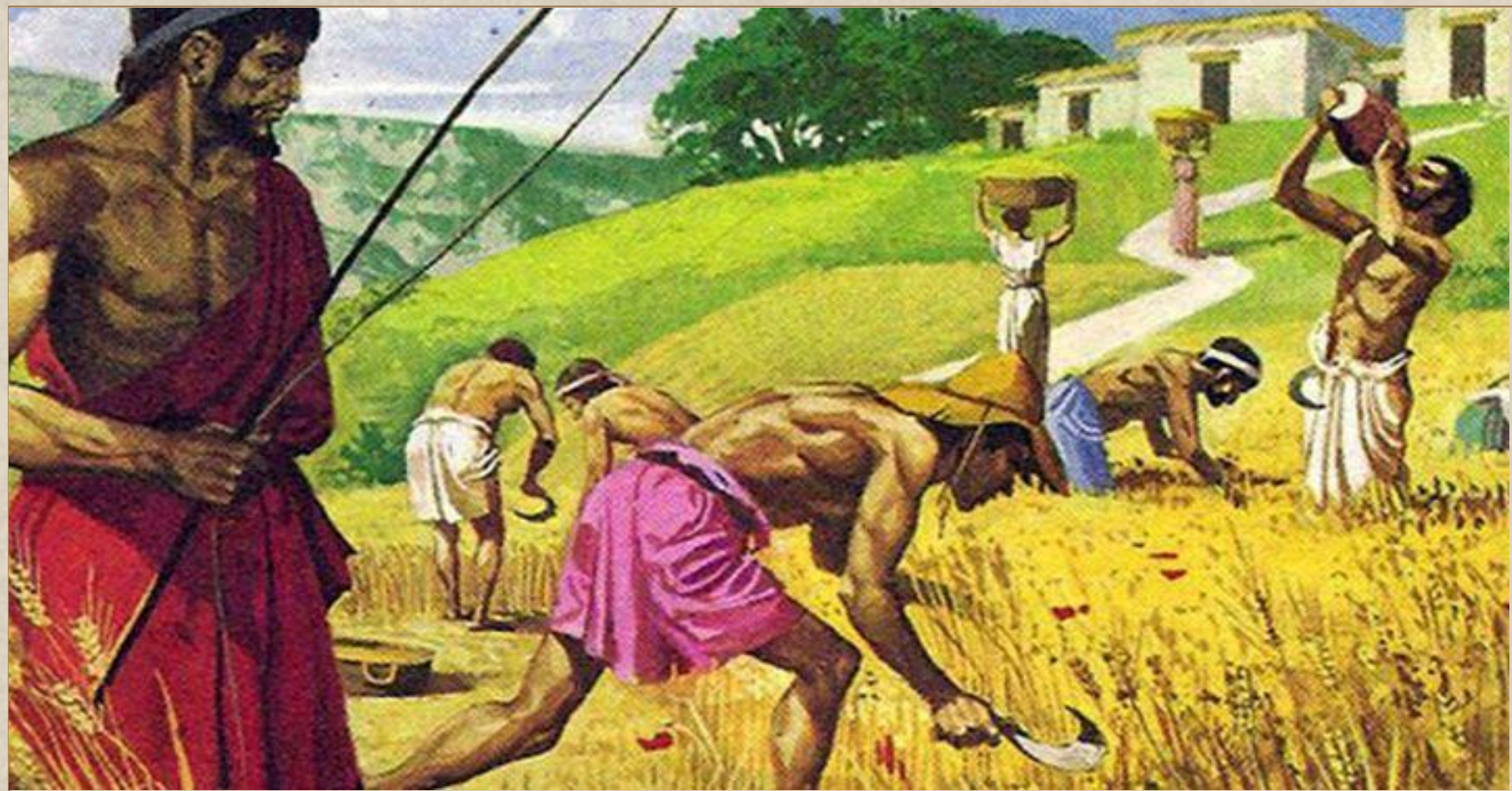
Αρχαίος Σπαρτιάτης και επάγγελμα

Επιπλέον, υπήρχαν οι Έφοροι, που αποτελούσαν μία μικρή ομάδα πολιτών που είχαν εξουσία και καθήκοντα διοίκησης. Οι Έφοροι εξελίσσονταν σε στρατηγούς και είχαν την ευθύνη να λαμβάνουν αποφάσεις για τις στρατιωτικές και πολιτικές υποθέσεις της πόλης.

Επιπλέον, οι περίοικοι, που ήταν ελεύθεροι, αλλά δεν ανήκαν στην ελίτ των Σπαρτιατών, εργάζονταν επίσης σε διάφορα επαγγέλματα και παρήγαγαν αγαθά για την πόλη.

Συνοπτικά, η αρχαία Σπάρτη είχε ένα στρατοκρατικό και κοινωνικά ιεραρχικό σύστημα, με τους στρατιώτες και τους γεωργούς να αποτελούν τα βασικά επαγγέλματα.

Το πολιτικό σύστημα της αρχαίας Σπάρτης

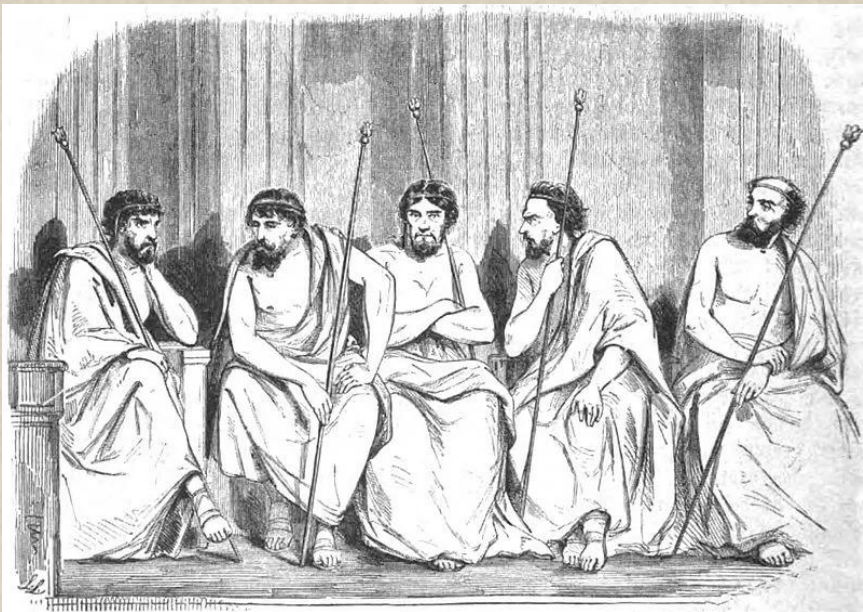
Στην αρχαία Σπάρτη, η συνέλευση των πολιτών δεν ήταν τόσο εκτεταμένη όσο στην Αθήνα (κεφ 40: «ὁ τοῖς ἄλλοις ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει»). Η βασική πολιτική αρχή ήταν η Γερουσία, ένα συμβούλιο που αποτελούνταν από δύο βασιλείς και 28 γέροντες άνω των 60 ετών. Η Γερουσία είχε σημαντική εξουσία στις αποφάσεις που αφορούσαν τη νομοθεσία και τις στρατιωτικές υποθέσεις.

Το πολιτικό σύστημα της αρχαίας Σπάρτης

Επιπλέον, υπήρχε μια πιο περιορισμένη συνέλευση πολιτών που ονομαζόταν *Απέλλα*. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η Απέλλα μια φορά τον χρόνο είχε την αρμοδιότητα να αποφασίζει για την αποδοχή νέων πολιτών στην κοινότητα ή για τη διαγραφή κάποιου από αυτήν. Επίσης, υποτίθεται πως η Απέλλα μπορεί να συζητούσε ορισμένα σημαντικά θέματα που επηρέαζαν την πόλη, αν και οι λεπτομέρειες είναι περιορισμένες στις ιστορικές πηγές.

Οι πέντε Έφοροι

Οι Έφοροι αποτελούσαν μέλη του υψηλού κοινωνικού στρώματος και αποτελούσαν μέρος της στρατηγικής και διοικητικής δομής της πόλης. Ο αριθμός τους στη Σπάρτη διαφοροποιούνταν κατά τη διάρκεια της ιστορίας της, αλλά κατά κύριο λόγο ήταν πέντε.

Οι Έφοροι εκλέγονταν ετησίως από την Γερουσία και είχαν σημαντικές εξουσίες. Κύρια αρμοδιότητά τους ήταν η επιτήρηση της συμμόρφωσης των πολιτών προς τους νόμους και τις παραδόσεις της Σπάρτης, ενώ συμμετείχαν και σε ορισμένες δικαστικές διαδικασίες.

Ο ρόλος τους ήταν σημαντικός στη διατήρηση της σταθερότητας και της τάξης στην Σπάρτη, καθώς η πόλη ήταν επικεντρωμένη στη διατήρηση των στρατιωτικών και κοινωνικών θεσμών της και τη λήψη αποφάσεων.

Η πρωινή ενασχόληση του Σπαρτιάτη

Το πρωί, ο Σπαρτιάτης ξεκινούσε τη μέρα του με στρατιωτικές ασκήσεις και προπονήσεις, υποκείμενος σε αυστηρό καθεστώς. Η στρατιωτική εκπαίδευση και η δυσκολία των ασκήσεων επιδίωκαν να δημιουργήσουν ισχυρούς και ανθεκτικούς πολεμιστές. Μετά την πρωινή άσκηση, ακολουθούσαν γεύματα στην κοινοτική τροφοδοσία των Σπαρτιατών, όπου όλοι έτρωγαν το ίδιο φαγητό χωρίς πολυτέλειες. Αυτό είχε σκοπό να διατηρήσει την ισότητα μεταξύ των πολιτών, την ομοιομορφία και την συνοχή.

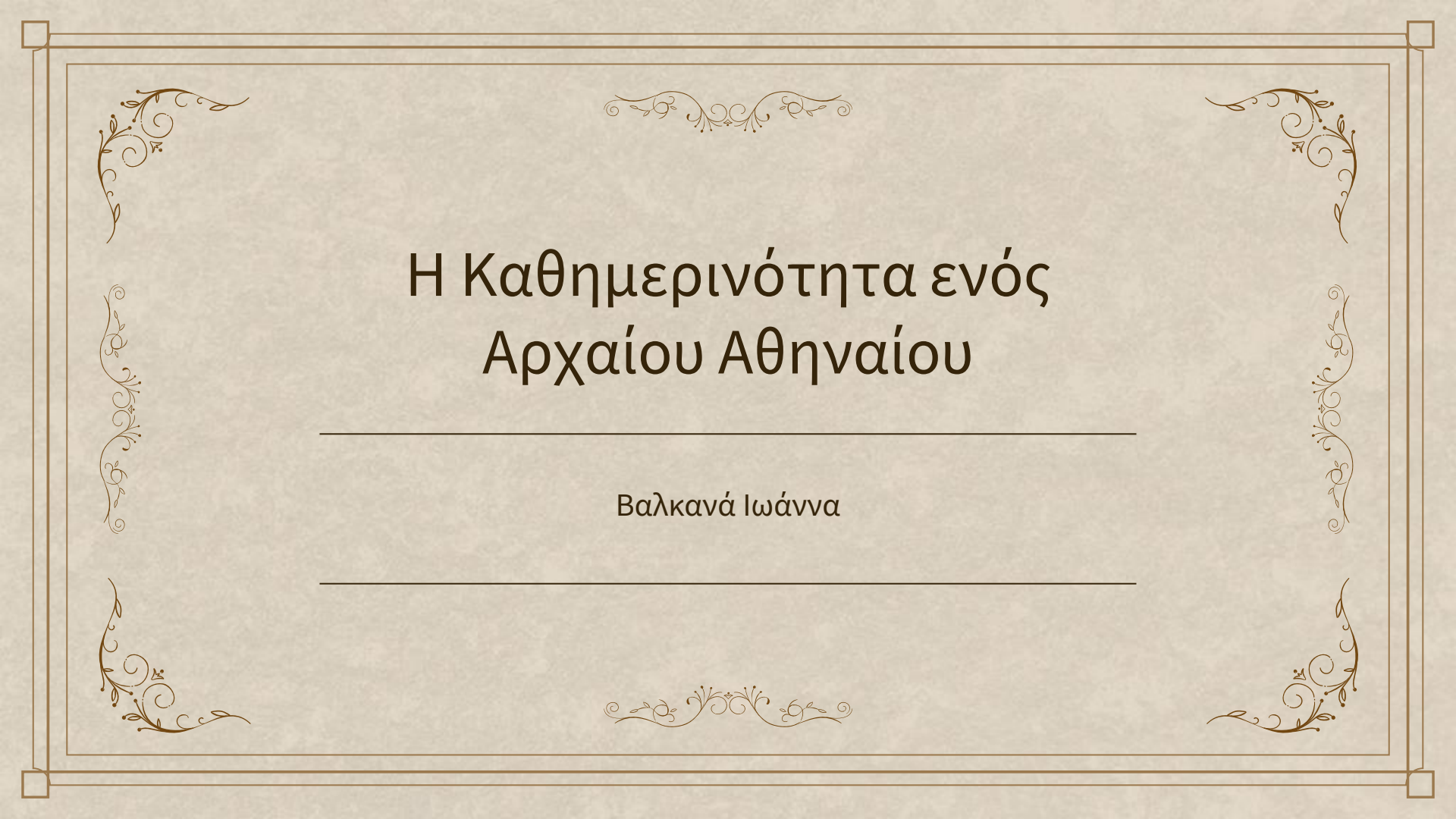
Σπαρτιάτες και τέχνη του λόγου

Το απόγευμα, οι Σπαρτιάτες συνέχιζαν τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες, ενώ οι νέοι αγόρευαν λόγους για να εξασκηθούν στην τέχνη του λόγου και της πειθούς και ταυτόχρονα να αποτυπώσουν και τις απόψεις τους. Αυτό αντανακλούσε τη σημασία της λακωνικής ηθικής και της εκπαίδευσης στην πολιτική. Στη συνέχεια, ασχολούνταν με συζητήσεις πάνω σε πολιτικά θέματα. Αν και η Σπάρτη δεν είχε το ίδιο επίπεδο δημοκρατίας με άλλες πόλεις όπως η Αθήνα, που αποτελούσε κέντρο πολιτισμού, αφού ο διάλογος και ο πολιτικός συμβιβασμός κατείχαν κύριο ρόλο, η συμμετοχή στις συζητήσεις ενισχυόταν σημαντικά.

Η βραδινή ζωή του Σπαρτιάτη ήταν σχετικά απλή, με σπαρτιατικούς νόμους να περιορίζουν την κατανάλωση κρασιού και να προωθούν τη συγκέντρωση και τη συνειδητοποίηση (κεφάλαιο 39: «μὴ μετὰ νόμων τὸ πλεόν ἢ τρόπων ἀνδρείας ἐθέλομεν κινδυνεύειν»). Συμπερασματικά, η καθημερινότητα ενός Σπαρτιάτη ήταν στρατιωτικά επικεντρωμένη, με έμφαση στην αφοσίωση στο κοινό καλό και τη δημιουργία ισχυρού στρατού. Οι αξίες της ομοτιμίας και της αρετής κυριαρχούσαν στη ζωή τους, καθιστώντας τους ιδιαίτερους στον ελληνικό κόσμο. Αγαπούσαν τη λιτότητα και την απλότητα στον τρόπο ζωής τους, αποφεύγοντας την επίδειξη πλούτου και την υπερβολική πολυτέλεια. Οι αξίες που θα μπορούσαν να προσδιορίσουν τους Σπαρτιάτες είναι η πειθαρχία, η αφοσίωση στο κράτος, η ισότητα, η στρατιωτική αρετή, η απλότητα, η ευγένεια αλλά και η ανδρεία.

A decorative border with floral motifs in the corners and center, surrounding the text.

Η Καθημερινότητα ενός Αρχαίου Αθηναίου

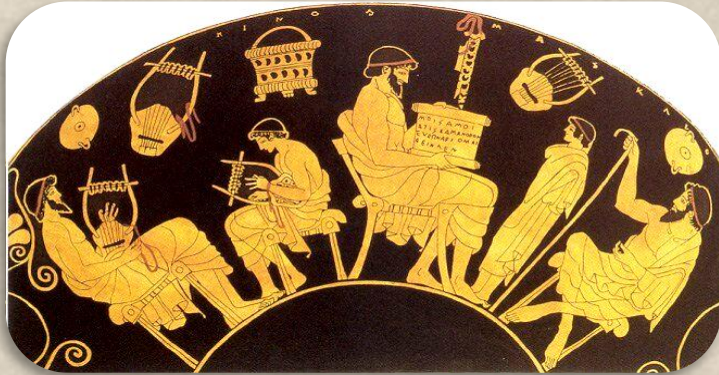
Βαλκανά Ιωάννα

Εκπαίδευση στην αρχαία Αθήνα

Αθηναίοι πολίτες στην αρχαία Ελλάδα θεωρούνταν όσοι είχαν γονείς Αθηναίους. Ο Αθηναίος ξεκινούσε τη μέρα του με την ανατολή του ηλίου, χωρίς να χάνει πολύτιμο χρόνο. Οι γυναίκες παρέμεναν στο σπίτι, καθώς μπορούσαν να βγουν έξω μόνο με συνοδεία, κυρίως για να συμμετάσχουν σε γιορτές και εκδηλώσεις. Έτσι, περνούσαν το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας στα γυναικεία διαμερίσματα. Εκεί, οι κόρες με τη βοήθεια της μητέρας μάθαιναν τις οικιακές εργασίες αλλά και γενικότερες γνώσεις, όπως γραφή και μουσική. Η εκπαίδευση που λάμβαναν ωστόσο ήταν ελάχιστη. Ρόλος τους ήταν να παντρευτούν και να δημιουργήσουν απογόνους.

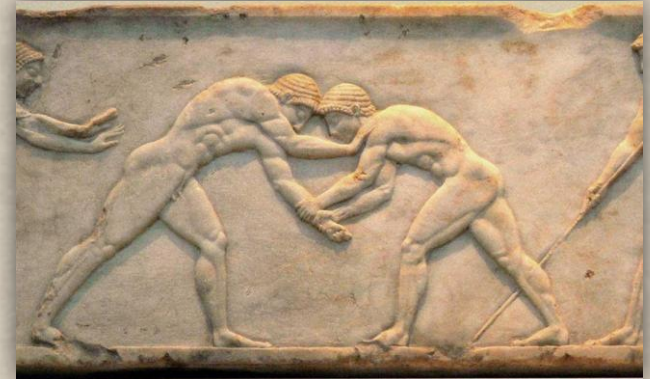

Εκπαίδευση στην αρχαία Αθήνα

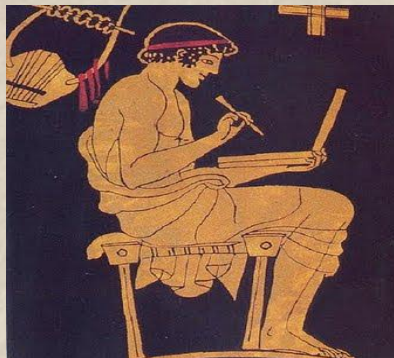
Τα αγόρια διδάσκονταν ανάγνωση, γραφή, αριθμητική και μουσική από έναν έμπιστο δούλο, τον παιδαγωγό, εφόσον είχαν συμπληρώσει περίπου το 7ο έτος της ηλικίας τους. Αργότερα, μέρος της εκπαίδευσης αποτελούσε η απαγγελία στίχων, κυρίως των ομηρικών επών.

Ασχολούνταν επίσης και με τη σωματική άσκηση μετά το 8ο ή 12ο έτος. Με αυτό τον τρόπο επεδίωκαν να καλλιεργήσουν το νου και το πνεύμα τους παράλληλα με το σώμα, ώστε να γίνουν ολοκληρωμένοι άνθρωποι ικανοποιώντας το αρχαιοελληνικό ιδεώδες. (κεφ 41: «καθ' ἕκαστον δοκεῖν ἄν μοι τὸν αὐτὸν ἄνδρα παρ' ἡμῶν ἐπὶ πλείστ' ἄν εἶδη καὶ μετὰ χαρίτων μάλιστ' ἄν εὐτραπέλως τὸ σῶμα αὐτάρκες παρέχεσθαι»)

Εκπαίδευση στην αρχαία Αθήνα

Η εκπαίδευση όμως ήταν προαιρετική και ιδιωτική. Η οικογένεια ήταν αυτή που αποφάσιζε το επίπεδο εκπαίδευσης των παιδιών. Αυτό σήμαινε πως δεν είχαν τη δυνατότητα όλοι οι Αθηναίοι να μορφωθούν εξαιτίας του μεγάλου κόστους, ενώ ελάχιστα παιδιά, οι γιοι των πλουσίων, αποκτούσαν ανώτερη εκπαίδευση σε σχολές γνωστών φιλοσόφων και σοφιστών. Η πολιτεία υποχρέωνε μόνο τους νέους 18-20 ετών να εκπαιδευτούν στην πολεμική τέχνη προκειμένου να μπορούν να υπερασπιστούν την πατρίδα τους σε καιρό πολέμου.

Αρχαίος Αθηναίος και Επάγγελμα

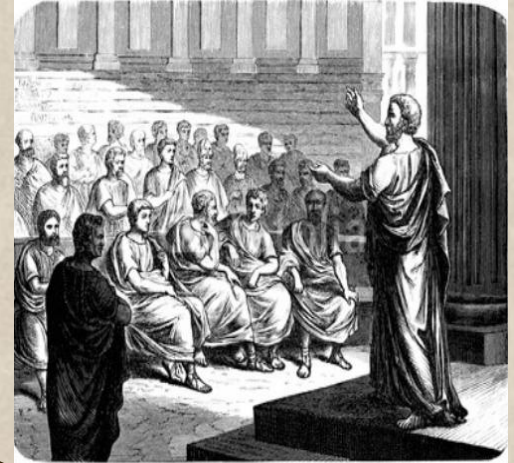
Χαρακτηριστικά επαγγέλματα είναι αυτά του αγγειοπλάστη, του αγγειογράφου, του ιχθυοπώλη γιατί το ψάρι ήταν αγαπημένο φαγητό των Αθηναίων, του ιππέα, του βουλευτή, του οπλίτη, ακόμα και αυτό του λαθρεμπόρου.

Ο κάθε Αθηναίος είχε το δικό του επάγγελμα, είτε χειρωνακτικό είτε πνευματικό, με το οποίο καθημερινά προσπαθούσε να καλύψει τις ανάγκες του και να αποφύγει τη ένδεια. Η φτώχεια δε θεωρούνταν ντροπή αλλά ήταν κατακριτέα σε περίπτωση που κάποιος δεν εργαζόταν για να την αποτρέψει. (κεφάλαιο 40: «τὸ πένεσθαι οὐχ ὁμολογεῖν τινὶ αἰσχρὸν, ἀλλὰ μὴ διαφεύγειν ἔργῳ αἴσχιον»)

Ενασχόληση με την πολιτική

Εκτός από την προσωπική του εργασία, ένας αθηναίος πολίτης είχε και τις απαραίτητες πολιτικές ικανότητες, γιατί ήταν υποχρεωμένος να συμμετέχει συχνά στα κοινά και να παίρνει σημαντικές αποφάσεις για την πόλη του (κεφάλαιο 40: «ἔνι τε τοῖς αὐτοῖς οἰκείων ἅμα καὶ πολιτικῶν ἐπιμέλεια»). Εξάλλου, η Αθήνα είναι αυτή που δημιούργησε τη δημοκρατία. (κεφάλαιο 37: «Χρώμεθα γὰρ πολιτεία οὐ ζηλούσῃ τοὺς τῶν πέλας νόμους, παράδειγμα δὲ μᾶλλον αὐτοῖ ὄντες τισὶν ἢ μιμούμενοι ἑτέρους. καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἔς ὀλίγους ἀλλ' ἔς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται»)

Ενασχόληση με την πολιτική

Από το εικοστό έτος της ηλικίας του, ο αθηναίος μπορούσε να συμμετέχει και να αγορεύει στην Εκκλησία του Δήμου, η οποία κανονικά συνεδρίαζε σαράντα φορές τον χρόνο. Σε σοβαρές περιστάσεις, όπως κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου, χρειαζόταν να συνεδριάζουν και έκτακτα.

Πίστευαν ότι ο διάλογος πριν τις κρίσιμες αποφάσεις ήταν ωφέλιμος και, αντίθετα με πολίτες άλλων πόλεων-κρατών, η γνώση δεν τους προκαλούσε δειλία και μαλθακότητα, μα αγωνίζονταν συνειδητοποιημένοι (κεφ 40: «οὐ τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις βλάβην ἡγούμενοι, ἀλλὰ μὴ προδιδαχθῆναι μᾶλλον λόγῳ πρότερον ἢ ἐπὶ ᾧ δεῖ ἔργῳ ἐλθεῖν», «κράτιστοι δ' ἂν τὴν ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν οἱ τὰ τε δεινὰ καὶ ἡδέα σαφέστατα γινώσκοντες καὶ διὰ ταῦτα μὴ ἀποτρεπόμενοι ἐκ τῶν κινδύνων»). Ὅποιος δεν συνέβαλε στη διακυβέρνηση της πόλης-κράτους δε χαρακτηριζόταν φιλήσυχος πολίτης αλλά ανίκανος (κεφ 40: «μόνοι γὰρ τόν τε μηδὲν τῶνδε μετέχοντα οὐκ ἀπράγμονα, ἀλλ' ἀχρεῖον νομίζομεν»).

Η Αγορά

Εκτός από τις πολιτικές συναθροίσεις, οι Αθηναίοι συναναστρέφονταν, συζητούσαν και φιλοσοφούσαν στην Αγορά, ιδίως στα αρωματοπωλεία και τα κουρεία, όπου δεν υπήρχαν μόνο έμποροι και προϊόντα προς πώληση αλλά και πολλά δημόσια κτήρια, όπως ναοί και δικαστήρια. Άλλωστε, στην Αθήνα έμεναν και δίδασκαν οι σοφιστές, οι οποίοι περιφέρονταν στην αγορά, συνομιλούσαν με το λαό και ασχολούνταν με θεωρητικές αναζητήσεις. Με άλλα λόγια, οι Αθηναίοι περνούσαν μεγάλο μέρος της ημέρας τους στις λαϊκές συνελεύσεις και έρχονταν σε επαφή και με κατοίκους άλλων περιοχών, επειδή δεν γίνονταν απελάσεις των ξένων και η πόλη τους ήταν ανοιχτή. (κεφάλαιο 39: «τήν τε γὰρ πόλιν κοινήν παρέχομεν, καὶ οὐκ ἔστιν ὅτε ξηνηλασίαις ἀπείργομέν τινα»)

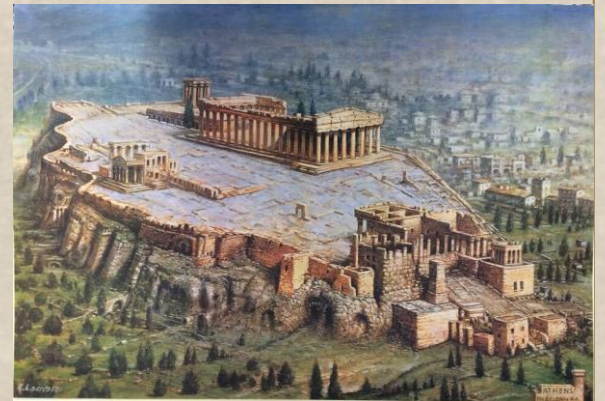
Η Αγορά

Για τον ίδιο λόγο, μπορούσαν να προμηθεύονται και να απολαμβάνουν ποικίλα εισαγόμενα αγαθά παράλληλα με προϊόντα του τόπου τους, τα οποία τους παρείχαν ευχαρίστηση. (κεφάλαιο 38: «έπεσέρχεται δὲ διὰ μέγεθος τῆς πόλεως ἐκ πάσης γῆς τὰ πάντα, καὶ ξυμβαίνει ἡμῖν μηδὲν οἰκειότερα τῇ ἀπολαύσει τὰ αὐτοῦ ἀγαθὰ γινόμενα καρποῦσθαι ἢ καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων».) Δεν πίστευαν πως έπρεπε να ζουν περιορισμένοι, στερούμενοι απο κάθε απόλαυση, αλλά πως οι απολαύσεις κατά τη διάρκεια της ειρήνης αποτελούσαν κίνητρο στο πεδίο της μάχης.

Πολιτισμός

Επίσης, ένα μεγάλο ποσοστό του πλούτου χρησίμευε στη δημιουργία έργων τέχνης με σκοπό να αναδειχθεί ο πολιτισμός της πόλης (κεφάλαιο 40: «Φιλοκαλοῦμέν τε γὰρ μετ' εὐτελείας», «πλούτῳ τε ἔργου μᾶλλον καιρῶ ἢ λόγου κόμπῳ χρώμεθα»). Συχνό φαινόμενο στη ζωή των Αθηναίων αποτελούσαν τα συμπόσια και οι εορτές όπου οι πολίτες έκαναν θυσίες στους θεούς, απολάμβαναν το φαγητό και το κρασί και ασχολούνταν με διάφορες πολιτικές και φιλοσοφικές συζητήσεις. (κεφάλαιο 38: «Καὶ μὴν καὶ τῶν πόνων πλείστας ἀναπαύλας τῇ γνώμῃ ἐπορισάμεθα, ἀγῶσι μὲν γε καὶ θυσίαις διετησίοις», κεφάλαιο 40: «φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλακίας»)

Κοινωνική Ζωή

Στην κοινωνική ζωή υπήρχε κλίμα αλληλοσεβασμού, κατανόησης και ανεκτικότητας στις διαπροσωπικές σχέσεις, καθώς δεν αντιμετώπιζαν τους συμπολίτες τους με καχυποψία ούτε καταδίκάζαν τις προσωπικές τους επιλογές, όταν αυτές βρίσκονταν μέσα σε ορισμένα όρια. (κεφάλαιο 37: «ἐλευθέρως δὲ τὰ τε πρὸς τὸ κοινὸν πολιτεύομεν καὶ ἐς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν, οὐ δι' ὀργῆς τὸν πέλας, εἰ καθ' ἡδονὴν τι δρᾷ, ἔχοντες, οὐδὲ ζημίους μὲν, λυπηρὰς δὲ τῇ ὄψει ἀχθηδόνας προστιθέμενοι».) Ἐτσι υπήρχε ομαλή κοινωνική συμβίωση και υγιείς σχέσεις.

Το σπίτι του Αθηναίου

Το βράδυ, ο Αθηναίος γύριζε στο απλό μα περιποιημένο σπίτι του, όπου κυριαρχούσε η θαλπωρή ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας, με τα αγαθά που είχε προμηθευτεί από την αγορά. (κεφάλαιο 38: «ίδίαις δὲ κατασκευαῖς εὐπρεπέσιν, ὧν καθ' ἡμέραν ἢ τέρψις τὸ λυπηρὸν ἐκπλήσσει».)

Το σπίτι του Αθηναίου

Τα παιδιά δεν χρειαζόταν να σκληραγωγούνται κάτω από ένα αυστηρό κλίμα για να γίνουν ικανοί πολίτες. Οι γονείς έδιναν αγάπη στα μέλη της οικογένειας και καλλιεργούσαν το πνεύμα τους, ώστε να διαμορφώσουν πολύπλευρους ανθρώπους με συναίσθηση του χρέους προς τη πατρίδα, η οποία συναίσθηση έκανε περιττή την ανάγκη για επίπονη πολεμική προετοιμασία, όπως αυτή των Σπαρτιατών (κεφάλαιο 39: «πιστεύοντες οὐ ταῖς παρασκευαῖς τὸ πλεόν καὶ ἀπάταις ἢ τῷ ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐς τὰ ἔργα εὐψύχω·», «μὴ μετὰ νόμων τὸ πλεόν ἢ τρόπων ἀνδρείας ἐθέλομεν κινδυνεύειν»).

Ομοιότητες-Διαφορές Αθηναίων και Σπαρτιατών

Οι αρχαίοι Αθηναίοι με τους αρχαίους Σπαρτιάτες παρουσίαζαν ελάχιστα κοινά σημεία, παρόλο που σήμερα θεωρούνται και οι δύο Έλληνες. Η κοινή γλώσσα και θρησκεία, δηλαδή το δωδεκάθεο, ήταν τα μοναδικά κοινά στοιχεία των κατοίκων των δύο αυτών πόλεων - κρατών.

Όσον αφορά τις διαφορές, οι Αθηναίοι προέρχονταν από τους Ίωνες, ενώ οι Σπαρτιάτες από τους Δωριείς. Αθηναίοι πολίτες θεωρούνταν όσοι είχαν γονείς Αθηναίους αλλά Σπαρτιάτες ήταν εκείνοι που, εκτός από γονείς Σπαρτιάτες, είχαν γεννηθεί υγιείς. Επίσης, είχαν διαφορετικό πολίτευμα, δημοκρατία και ολιγαρχία, και σύστημα εκπαίδευσης.

Ομοιότητες-Διαφορές Αθηναίων και Σπαρτιατών

Οι Αθηναίοι επιδίωκαν την πολύπλευρη καλλιέργεια του ατόμου, καθώς ασχολούνταν με πνευματικές και παράλληλα σωματικές ασκήσεις. Σε αντίθεση, οι Σπαρτιάτες επιδίδονταν ως επί το πλείστον στη σωματική άσκηση και τη στρατιωτική εκπαίδευση. Μάλιστα, στην αρχαία Σπάρτη γυμνάζονταν και οι γυναίκες και δεν έμεναν αποκλειστικά μέσα στο σπίτι, όπως στην Αθήνα, προκειμένου να γεννήσουν γερά παιδιά. Οι Αθηναίοι, ακόμη, αγαπούσαν τον λόγο και απολάμβαναν τα αγαθά της ειρήνης, ενώ οι Σπαρτιάτες ήταν λακωνικοί και ζούσαν λιτά, ώστε να είναι σκληραγωγημένοι. Τέλος, οι πολίτες της Αθήνας ήταν περισσότερο ελεύθεροι από αυτούς της Σπάρτης, οι οποίοι βρίσκονταν υπό αυστηρό έλεγχο και νόμους και είχαν υγιείς διαπροσωπικές σχέσεις, χάρη στην ανεκτικότητα και την αλληλοκατανόηση.

Πηγές

- <https://antikleidi.com/2011/08/12/miaimeraarxaiouathinaiou/>
- <https://mnimesellinismou.com/arxaiotita/anatrofi-ekpaideysi>
- <https://www.newsit.gr/paraxenes-eidhseis/mia-mera-apo-ti-zoi-enos-arxaiou-athinaiou/2455823/>
- https://repo.lib.duth.gr/jspui/bitstream/123456789/766/6/MpotitsiKarpouzi_2004.pdf
- <https://www.mixanitouxronou.gr/athina-sparti-oi-yperdynameis-tis-archaiotitas-omoiotites-kai-diafores-ton-dyo-poleon/>
- http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2746/Antigoni-Perikleous-Epitafigios_B-Lykeiou_html-empl/indexe_03.html
- Βιβλίο μαθητή-Περικλέους Επιτάφιος Κεφάλαια 36-41